

Mandevilla

Syn. Dipladenia

Porodica: Apocynaceae

**PRIPREMIO: Denis Bojčić, strastveni kolekcionar i
proizvođač bugenvila i tropskih hibiskusa**

Cosmos White

Cosmos Pink

Classic Pink

Pretty Pink White Blush

Pretty Red

Mandevila je porodica zim-zelenih penjačica, a ponekad i grmova porijeklom iz tropskih dijelova Južne Amerike. Iako se to ime upotrebljava već dugo vremena, još ima mnogo uzgajivača koji je zovu starim imenom Dipladena, što mnoge zbunjuje, ne znajući što je ispravno, te jesu li to možda dvije različite biljke.

Mandevila je posljednjih godina vrlo popularna vanjska penjačica u tropskim i subtropskim područjima gdje temperatura ne pada ispod 7 °C, a također i kod nas. U našim krajevima mandevile uzgajamo u teglama tako da dolaskom hladnijih dana biljku s teglom možemo unijeti u zatvoreni prostor, po mogućnosti na toplije mjesto, gdje će ponovno nastaviti s rastom i cvatnjom, ali puno slabijom nego u ljetnom periodu. Možemo ih uzgajati kao biljke u visećim teglama ili u običnim, ali u koje obavezno moramo staviti ljestvice ili slično da se njene nježne grančice imaju po čemu povijati.

Tanki izbojci mogu izrasti i do 4 m dužine. Vole humusom bogatu zemlju koja obavezno mora biti dobro drenirana (propusna) tako da nema zadržavanja vode u žilnom sistemu, što kao i kod ostalih biljaka dovodi do truleži korijena i propadanja biljke. Listovi mandevile ili dipladenije, kako vam drago, ili u zadnje vrijeme još i kao sandevila, vrlo je glatko i sjajno, duguljasto od 5 do 20 cm dužine. Listovi su nasuprotni i elipsasti i imaju mali špicasti vrh. Budući da su glatki i sjajni, možete ih učestalo orošavati za vrijeme ljetnih vrućina kada je zrak presuh. Preporučujem vam da napravite razblaženu prehranu i takvom otopinom možete svakodnevno orošavati vašu biljku, koja će vam za to zadovoljstvo uzvratiti bujnošću, tamnim listom i pojačanom cvatnjom.

Listovi su trubastog oblika s pet latica, podsjećaju na jednostavan cvijet olean-dra. Mogu biti do 10 cm veličine u promjeru, iako je najučestalija veličina od 5 do 7 centimetara. Cvjetovi rastu rjeđe pojedinačno, a više u manjim skupinama od 5 do 10 pupoljaka zajedno. U tropskim uvjetima vrlo rado će se osjemeniti. Plodovi su duguljasti, debljine olovke i uvijek u paru, a duljine do desetak centimetara.

Ukoliko je ne orošavamo dovoljno u ljetnom periodu, vrlo lako može doći do napada crvenog pauka. Učestalim oro-

šavanjem sprječavamo njegovo razmnožavanje i na taj način itekako pomažemo biljci. Sljedeći štetnik koji se može pojaviti na njenim tankim izbojcima je zelena mušica kojoj nije problem uništiti.

Osobno vam preporučujem da je za ljetnih vrućina držite na polusjeni, izgledat će vam puno ljepša nego da je na cjelodnevnom prženju na suncu.

Najjednostavniji način razmnožavanja je reznicama u ljetnom periodu kada su temperature oko i iznad 25 °C. Reznice će se jednostavno ožiliti ako im osigurate pored temperature i konstantnu vlažnost supstrata i okoline. Posebno želim naglasiti da prilikom rezanja biljke dolazi do „sočenja“, tj. kapanje iz rezanog dijela biljke bijele ljepljive tekućine. Taj mliječni sok sadrže svi dijelovi biljke pa vam želim skreniti pozornost da budete pažljivi s njim jer kod pojedinaca može doći do iritacije kože, ili u slučaju da dospije u usta, može izazvati želučane probleme.

Danas se u 95 posto slučajeva susrećemo s hibridnim vrstama koje su nastale križanjem (mandevila x amabilis), dok one iskonske, samonikle, totalno su zastupljene kao i većina drugih biljaka gdje čovjek umiješa svoje prste želeći poboljšanja, veće cvjetove, plodove itd. Na takav su način stvoreni novi križanci koji imaju puno veći period cvatnje, veće cvjetove i spektar boja od iskonske roza u svim nijansama, bijele, crvene i u posljednje vrijeme i žute. Najučestalije mandevile koje možete vidjeti su:

- Alice Du Pont – veliki roza cvjetovi koji su na biljci mjesecima
- Mandevila Bolivienensis – bijeli cvjetovi sa zlatnim okom u sredini
- Mandevila Laksa – Cv. White Star – čista, bijela, zvjezdasta mandevila
- Mandevila Laksa Syn. M. Suaveolens – poznatija kao čileanski jasmin, penjačica vrlo brzog rasta, bijelih cvjetova. Listovi su duguljasti, ovalni, podsjećaju na izduženo srce i ovo je najotpornija vrsta mandevile na niže temperature.
- Mandevila Sanderi – nježno roza boja cvijeta, jedna od najcvjetnijih vrsta.
- Mandevila Sanderi cv. Red Riding Hood – roza-crveni cvjetovi vrlo dugog perioda cvatnje
- Mandevila Sanderi cv. Rosea – rozalila cvjetovi
- Mandevila Sanderi cv. Scarlet Pimpernel – punocvjetna vrsta crvenih cvjetova

Postoji oko stotinu vrsta različitih vrsta mandevila u svijetu, a ove koje sam vam naveo su najraširenije i najučestalije. Niti jedna od mandevila nije otporna na niske temperature ispod nule. Prihranjujemo ih vrlo intenzivno u toplom periodu godine, pogotovo hranjivima s dosta kalija i fosfora za poboljšanje cvatnje.

Veljača je vrijeme kada se u Dalmaciji osjeća dolazak proljeća. Bagremi su odavno u punom cvatu, japanske dunjarice, jaglaci i prvi narcisi, anemone, ronenkule, ljubičice uveseljavaju nas svojim lijepim bojama i kao da žele reći: „Donosimo vam dah proljeća, toplinu, izidite u dvorišta, vrtove, parkove i uživajte u našoj ljepoti...“

Vrijeme je intenzivnog rezanja voćaka i ukrasnih grmova pa ukoliko dosad niste počeli, krajnje je vrijeme... Pogotovo se to odnosi na ruže koje su kod nas u Dalmaciji i priobalju krenule s vegetacijom. Lončanice koje su cijelo vrijeme vani na otvorenome (trajnice, listopadne i zimzelene) obavezno prebacite u veću posudu i dodajte bar 1/3 nove zemlje. Budući da su u fazi mirovanja, po potrebi ih skratite, orežite nadzemni dio, a isto tako učinite i s korijenjem prilikom presađivanja. Ukoliko niste do sada prihranili biljke u vrtu, vrijeme je da i to učinite, najbolje stajskim gnojem ako je to moguće. U nedostatku istoga dobro će doći i NPK ili nešto slično. Kako je u zadnje vrijeme vrlo kišovito, preporučujem vam da u nekoliko navrata bacite po tlu oko biljaka granule željeza da bi naše biljčice u samome startu imale lijepu tamnozelenu boju.

Vrijeme je također za sjetvu svih ljetnica ukoliko to sami želite proizvesti. Tople kašetice od stiropora su najidealnije za sijanje. Nakon sijanja i zalijevanja pokrивamo PVC folijom ili staklom i stavljamo u toplo klijalište ili na toplu prozorsku dasku. Svakodnevno provjeravamo proces nicanja, a skidanjem PVC folije ili stakla na taj način i provjetravamo. Preveliko orošavanje i velika vlažnost dovodi do razvoja botritisa koji uzrokuje truljenje mladih biljčica. Zbog toga moramo paziti na količinu vlage u našoj kašetici. Kada biljčice imaju 3 – 4 listića, slijedi prvo presađivanje u saće ili male kontejnere. Za sada toliko od mene.

Srdačan pozdrav do sljedećeg puta i sve vam cvalo! ■

RASADNIK

Bugenvila

21 000 Split, Sućidar 15, Hrvatska
Mob. 0911568108 www.bugenvila.com
E-mail: info@bugenvila.com